

„FIGYELŐ”

UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: **Magyar Nemzet**
Megejelent: **1944. MÁJ. 20.**

Hajnali szemlélődés a nagyvásártelepen

Már ott mosolyog egyes asztalokon az idei cseresnye, a friss szamóca, a zöldpaprika, a szabadföldi saláta és került már egyes tűzhelyek fazékjaiba új kalarábé és zöldborsó is. Az új tavasz zsendülését hirdető újdonságok Mohács, Szabolcs, Békés és az ország legkülönbözőbb helyein fekvő kertészetekben láttak napvilágot és «serdültek fel» és — ezúttal — az a kérdés: milyen úton és miként kerültek, milyen organizáció labirintusain át a pesti asztalokra vagy fazekakba? Ezekre a kérdésekre a *nagyvásártelep* ad választ.

Az adminisztrációs épület néhány ablaka egész éjszaka világos. Ügyelet van. A felügyelőség virraszt. Virraszt és dolgozik. És gumibotos külön csarnoki őrség vigyáz az árura, hogy illetéktelen dézsmálni szándékozó ne jusson az áru közelébe.

Ezekben az éjjelutáni órákban, ahogyan halad az óramutató, úgy nő a mozgás és az élet ritmusa, úgy élénkül a csarnok. A Keleti fölött lila színben alig jelentkezik a hajnal, amikor 4 óra előtt néhány perccel egyfogatú stráfkocsin, kosarak és zsákok között beérkeznek az első őstermelők. Ezúttal *Kiskunfélegyháza*-ról ifj. Csitári Imre kocsija érkezett elsőnek, aki éjjelkor indul hazulról. Hat személyt, 4 kosár retket és 4 zsák zöldhagymát hozott. A következő kocsij *Nagykőrösről* jött. Előző nap délelőtt 10 órakor indult és most hajnali 4-kor foglalta el helyét a szekérsorban. Már egymás után érkeznek a lófogatú kocsik és teherautók az őstermelők áruival. A vonatokkal jött kosarak is felsorakoznak, mert a kirakás éjjel után 1 órakor megkezdődött a vásár egy részén, azután az őstermelők kocsijai és a teherautók következnek rendben és sorban a terület déli részén, a «Közért» nagy téglapületei előtt. Közöttük és a felügyelői épület között a zöldség- és gyümölcs-nagykereskedők és bizományosok bódéinak széles utcasorai következnek. A bódékba hordárok szállítják az árut. Egyre nagyobb a mozgás és a vásár területének népessége. A villamosok indulnak és hozzák a kiskereskedőket.

KEZDŐDIK A VÁSÁR

Kivirradt és az áru felsorakozott. Sorr húznak a kosaraik, kocsijai és bódéik előtt az őstermelők, bizományosok, nagykereskedők és szövetkezetek vezetői: az eladók és megérkeztek a kiskereskedők: a *vevők*. Mellettük a hordárok és távolabb a MATEOSZ teherautói, amelyek majd viszik az árut az üzletekbe. Mert kezdődik a vásár.

Reggel 6 óra.

Megkezdődött a vásár és ennek két fontos momentuma van. Bizományosok, nagykereskedők és szövetkezeti vezetők — ismerve a másfélmillió város áruszükségletét, az első félórán látják már a kialakult helyzetet az új áruszükségletben és árban. És reggel 7 órára telefonokon és táviratokban elindultak a vidéki bevásárlókhoz a diszpozíciók, hogy a legközelebbi vásárij napra milyen tájékoztató ár körül milyen mennyiségű áru induljon el a főváros felé.

Az árak kialakulásában a kínálat és kereslet egymáshoz való viszonya és örök törvénye alakítja az árakat. Az eladó kér, a vevő ígér, végül megállapodnak. A létrejött üzletről szabályszerű és hivatalos számlát kell kiállítani. A vásárfelügyelők ellenőrző körúton járnak és jegyzik az

árakat. És a vásárfelügyelőség-ről reggel 7 órakor minden vásárcsarnokba és piacra telefonon jelentés megy a kialakult árról. A korszerű és szigorúan alkalmazott rendszer egyik eredménye, hogy például húsvét körül nem emelkedett a tojás ára. *Harmincöt éve nem fordult elő.* A tojásforgalom centrális kézbe fogása kizárja az árspekulációt és indokolatlan árkiugrást. És a szigorú rendszer *lehetetlenné tette a láncolást is.* Mert előfordult — volt úgy! —, hogy amíg a termelőtől az áru eljutott a fogyasztóig, sok kézen ment keresztül. Ezt megszüntették.

MINŐSÉGI ÁRUK

Azelőtt volt néhány árusítóhely a városban, ahova csak a legjobb árut szállították. Ez a tünet megszűnt. Ilyen csarnokok számára már *nem csak* a minőségű árut visznek, de — az *la minőségű árut a városban mindenfelé.* Igények egyrészt megszűntek, igények másrészt emelkedtek. Ezért látunk aránylag sok hentes- és mészárosüzletben táblát a felírással: *minőségi árut árusítanak.* És ezért fordult elő egy riadalom is nemrégiben a vásárcsarnok igazgatóságában. Telefonjelentés futott be: nincs burgonya a Kolossy-téri piacon. A vásárigazgató kirohant: mi történt, hogy a megfelelő tárolókészlet dacára nincs burgonya? — A Kolossy-téren az igazgató a keresletet hőségesen fedező készletet talált. De ez *«Ella»* burgonya volt és az a háziasszonyok nagy része számára — nem volt megfelelő.

Minden esetleges ellenkező hírekkel szemben: ez az igénynövekedés édes gyermeke az élet-színvonal alakulásának.

Hat-hét óra között legnagyobb a forgalom a nagyvásártelepen. Átkerül az áru a termelőktől és nagykereskedőktől és memzeti vállalatoktól a kiskereskedőkhöz és hordárok rohannak a kosarakkal és zsákokkal az áruszállító eszközökhöz, amelyeken megindul az áradat az üzletek, piacok és csarnokok felé. Délelőtt 10—11 óra között csaknem megszűnik a forgalom. Nem marad vissza más, mint felszámolni a mai maradékot és előkészíteni a holnapot

A forgalom lebonyolítására 250 hordár állhat rendelkezésre. De panaszai vannak. Illetékes tényezők — mint érdeklődésünkre mondták — a szerleága-zó, bonyolult és nehéz kérdésben most folytatják a tárgyalásokat, mert meg akarják szüntetni a panaszokat.

Fuvarételek: Vácról egy fuvaros egy kosár áruért 30 forint fuvardíjat számít a csarnokig. (Egy kosárban 4—600 csomó rettek van.) A hordárok fuvardíja mázsánként 1.50 frt. A MATEOSZ teherautói a városba vitelért zsákonként 2.10, kosaranként 2.80 forintot számolnak. Az 1.50-es sóska, a Kolossy-térre érve 1.75-ben van a viszonteladónak. A viszonteladói átlagos haszon 16—17 százalék.

Milyen nagy öröm, amikor hajnali pirkadatkor a friss zöldséghegyek rámosolyognak a szemlélődőre.

Bonez József